

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-50820581

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-01-23

Remiss av handlingsplan för arbete mot rasism

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/1035

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat Handlingsplan för arbete mot rasism till bland annat samtliga stadsdelsnämnder. Den är ett komplement till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna och omfattar alla former av rasism, men har särskilt fokus på afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi samt rasism mot samer. Handlingsplanen beskriver genomförande och uppföljning av arbetet samt utvecklingsområden.

Förvaltningen är positiv till att en handlingsplan för arbetet mot rasism har utarbetats. De tre utvecklingsområden som anges uppfattas som relevanta. Det vore en fördel om strukturell rasism skulle kunna ges mer utrymme och förvaltningen hade gärna sett att även det intersektionella perspektivet hade beskrivits i handlingsplanen.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Handlingsplan för arbete mot rasism till bland annat samtliga stadsdelsnämnder, men även facknämnder, Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsens olika råd samt ett antal berörda myndigheter och organisationer för synpunkter. Svar på remissen ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 13 februari 2025.

Handlingsplanen är ett komplement till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet).

Ärendet

Handlingsplanen för arbete mot rasism utgår från de tre fokusområdena i MR-programmet: kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande.

Målet är att stadens verksamheter ska vara fria från alla former av rasism och syftet med handlingsplanen är att stärka och utveckla stadens arbete mot rasism.

Handlingsplanen omfattar alla former av rasism, men har särskilt fokus på afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi samt rasism mot samer. I handlingsplanen finns en beskrivning av strukturell rasism och av de olika formerna av rasism.

Rasism definieras som uppfattningar om att människor på grund av föreställningar om ras, nationellt, kulturellt eller etniskt ursprung, religion, hudfärg eller annat liknande förhållande är väsensskilda från varandra och att de därmed kan eller bör behandlas på olika sätt.

Handlingsplanen beskriver hur genomförande och uppföljning av arbetet ska gå till samt utvecklingsområden och aktiviteter som ska stärka arbetet. De utvecklingsområden som identifierats är:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Öka kunskapen om rasism och diskriminering

Området avser både kunskapsinsamling och utbildningsinsatser. Kommunstyrelsen ska ge utbildning och bidra med stödmaterial med mera. Vidare ska nämnder och bolagsstyrelser synliggöra för invånaren att staden aktivt arbetar för att motverka alla former av rasism.

Motverka att barn och unga utsätts för rasism

Inom detta område betonas att barn inte ska utsättas för rasism vare sig i stadens fysiska verksamheter eller digitala plattformar. Vidare ska barn själva kunna vara delaktiga i kartläggning, planering av mål och åtgärder samt implementering och utvärdering.

Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Att utveckla antirasistiska insatser ska vara en del i arbetet när staden och civilsamhället samverkar. Råden för Agenda 2030 och för nationella minoriteters rättigheter anges vara viktiga plattformar i arbetet mot rasism. Nämnder och bolagsstyrelser ska även samråda och samarbeta med civilsamhällesorganisationer. Vidare föreslås att

en referensgrupp för samverkan i arbetet mot rasism bildas med civilsamhälle och andra aktörer.

För alla tre utvecklingsområden gäller att nämnder och bolagsstyrelser i samband med verksamhetsplaneringen ska formulera egna mål och aktiviteter utifrån handlingsplanen och stadens budget för att motverka rasism.

Handlingsplanens kopplingar till andra styrdokument anges också, såsom stadens säkerhetsprogram och trygghetsprogram, riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism samt personalpolicyn.

Vidare beskrivs hur staden hittills har arbetat mot rasism och att staden behöver fortsätta arbeta systematiskt mot rasism, vilket handlingsplanen ska bidra till.

Genomförande och uppföljning

De mål och aktiviteter som nämnder och bolagsstyrelser tar fram ska leda till utveckling och bidra till att stärka stadens arbete mot alla former av rasism, särskilt när det gäller afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi samt rasism mot samer. Arbetet ska integreras i ordinarie verksamhet och följas upp under mål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt.*

I handlingsplanen anges att data från brukarundersökningar och undersökningar till stockholmare kan användas som underlag i utvecklingsarbetet. Även data från andra myndigheter och från olika former av dialoger kan användas.

Kommunstyrelsen leder arbetet, bland annat genom ett stadsövergripande nätverk för mänskliga rättigheter. Stadsledningskontoret har tagit fram en modell i form av en trappa med olika steg i arbetet för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Att kompetenshöjande insatser genomförs löpande uppges vara en förutsättning för arbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR och utveckling i samverkan med förvaltningens övriga avdelningar. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att lämna synpunkter på remissen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att en handlingsplan för arbetet mot rasism har utarbetats som komplement och i nära anslutning till att det nya programmet för mänskliga rättigheter har antagits.

Eftersom det inte funnits något program eller riktlinjer för arbetet mot rasism tidigare, tycker förvaltningen att det är mycket bra att de olika typerna av rasism som handlingsplanen har fokus på beskrivs. Det kan bidra till att öka kunskaperna om olika typer av rasism och hur de kan visa sig och därmed fungera som ett stöd i arbetet.

Förvaltningen noterar att handlingsplanen är översiktlig, vilket kan underlätta för stadens olika verksamheter att planera och utföra arbetet utifrån deras skilda förutsättningar. De tre utvecklingsområden som anges uppfattas som relevanta.

Även om handlingsplanen ska ha särskilt fokus på afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi samt rasism mot samer anser förvaltningen att det vore en fördel om beskrivningen av strukturell rasism skulle kunna ges mer utrymme.

Förvaltningen hade gärna sett att även det intersektionella perspektivet hade beskrivits i handlingsplanen, utifrån att olika maktordningar/bakgrundsfaktorer kan påverka och ibland förstärka varandra, där utsattheten för rasism kan variera utifrån olika bakgrundsfaktorer.

Det är positivt att kommunstyrelsen ska erbjuda utbildning om rasism, eftersom kunskaperna om rasism och olika former av rasism enligt förvaltningens uppfattning kan vara bristfälliga och behöva stärkas.

Jämställdhetsanalys

Handlingsplanen berör kvinnor och män, flickor och pojkar och är därför relevant utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förvaltningen anser att de aktiviteter som nämnder och bolagsstyrelser tar fram i verksamhetsplanerna ska följas upp könsuppdelat. Syftet är att kunna bedöma om det finns skillnader som beror på kön och i så fall planera åtgärder utifrån det.

Barnrättsperspektiv

Handlingsplanen för arbete mot rasism berör barn, särskilt utifrån en av huvudprinciperna i barnkonventionen: artikel 2 som anger att alla barn är lika mycket värda och att ingen får diskrimineras på grund av bland annat barnets eller förälders/vårdnadshavares ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung.

Tillgänglighet

Enligt artikel 5 om jämlikhet och icke-diskriminering i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska personer med funktionsnedsättning garanteras lika och effektivt rättsligt skydd mot diskriminering på alla grunder. Enligt 1 kap. 2 § regeringsformen ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för

den enskilda människans frihet och värdighet. I samma lagrum föreskrivs även att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av bland annat hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet eller funktionshinder, vilket ligger i linje med handlingsplanen för arbete mot rasism.

Äldreperspektiv

Eftersom rasism kan drabba människor i olika åldrar, är även äldreperspektivet viktigt att beakta.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande
2. Handlingsplan mot rasism

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-01-07
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-01-07